Ч. 109 Середа 19 (31) мая 1893. Рокъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмѣ недѣль и гр. кат. свять) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Адміністрація: улица Чарнецкого ч. 8.

Редакція: ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Делеґаціѣ на принятю у Є. В. Цѣсаря.

Дня 27 мая с. р. принимавъ Є. В. Цѣсарь обѣ Делеґаціѣ, найперше угорску, а потôмъ австрійску. Прибраный въ мундуръ угорского ґенерала явивъ ся Монархъ въ сали тайнои рады, де уже зôбрали ся угорскѣ Делеґаты, убранѣ переважно въ народныхъ строяхъ. По окликахъ „еліенъ!“ промовивъ президентъ угорскои Делеґаціѣ ґр. Алядаръ Андраші (промову даємо въ скороченю):

„Ваше Величество! Стаючи передъ В. Величествомъ, угорска Делеґація высказує моими устами свою непохитну вѣрнôсть, любовь и льояльнôсть для В. ц. и к. Величества. До своихъ задачь приступаємо середъ користныхъ обставинъ, бо вже вôдъ довшого часу жиємо въ мирѣ, такъ потрѣбнôмъ до духового и матеріяльного розвою краю; а все промавляє за тымъ, що В. Величеству поведе ся и на будуче задержати миръ та вôдвернути можливѣ небезпечности. Въ той способъ мали мы часъ и нагоду посвятити свою дѣяльнôсть на управильненє и розвôй нашихъ внутрѣшныхъ державныхъ вôдносинъ. Але й заграничнѣ державы знають, що В. Величество дає прикладъ, якъ хоронити законы конституційнѣ и по батьковски дбати о добро народôвъ. Въ любови В. Величества до мира бачать тѣ державы запоруку до поступу, залежного вôдъ мира.

Однакъ тѣ добрѣ вôдносины зовсѣмъ не звôльняють насъ вôдъ обовязку дбати о розвôй арміѣ, о скôлько сего вымагає наше становище державне. Мы мусимо бути сильною державою, мусимо бути ворогами, що будять страхъ, и пожадаными союзниками. При нашихъ жертвахъ вести-мемось лише оглядомъ на народъ, що платить податки. При нашôй праци буде служити намъ прикладомъ невтомима дѣяльнôсть В. Величества, котрому щиро бажаємо якъ найлучшого и найдовшого здоровля!“ (Грôмкѣ оклики: еліенъ!)

Угорску Делеґацію принимавъ Монархъ о 12 год. въ полудне, а австрійску о першôй. Президентъ австр. Делеґаціѣ кн. Віндішь-Ґрецъ промовивъ менше-бôльше такъ:

„Ваше Величество! Пôсля волѣ В. Величества зôбрала ся Делеґація Рады державнои для нарады надъ прелімінаремъ спôльныхъ выдаткôвъ и доходôвъ нашои Монархіѣ на рôкъ 1894. Вдячнымъ серцемъ принимаємо се вôдзначенє, що В. В. зволивъ насъ приняти зъ початку нашои роботы. Мы чуємо ся щасливыми, що при тôй нагодѣ можемо зложити нашѣ найгорячѣйшѣ чувства и просити о ласкаву зычливôсть для працъ, до котрыхъ забираємось.

Делеґація розслѣдить докладно жаданя, ставленѣ до народу, для удержаня розвою силы и поваги Державы. Народы, представленѣ Делеґацією, знають, що змогу, мирно працювати, мають завдячити мудрости и благороднôй дбалости свого дорогого Монарха. Зъ такимъ чутємъ высказує Делеґація Рады державнои свому Наймилостивѣйшому Панови и Цѣсареви свою непохитну пôдданôсть и найглубшу вѣрнôсть, та зъ щирого серця бажає єму: „Нехай Богъ удержує, благословить и хоронить В. Величество.“

На промовы президентôвъ обохъ Делеґацій вôдчитавъ Монархъ слѣдуючу промову престольну:

„Зъ щирымъ вдоволенємъ приймаю запевненя Панôвъ вѣрнои для мене пôдданости и складаю вамъ мою щиру подяку.

Лише кôлька мѣсяцѣвъ минуло зъ того часу, коли послѣдный разъ зôбрались вы, Панове, на нарады Делеґацій. Вôдъ тогды до нинѣ положенє політичне не змѣнилось.

Нашѣ дуже приязнѣ вôдносины зô всѣми державами тревають все ще безъ змѣны, такъ само и всѣ иншѣ обставины, користнѣ для дальшого удержаня мира, — що єсть справдѣ потѣшаюче.

Зъ другои стороны не змѣнило ся положенє и въ тôмъ, що моє правительство въ интересѣ безпечности и повнои военнои готовости Монархіѣ уважає своимъ конечнымъ обовязкомъ дбати о дальшій систематичный розвôй орґанізацій и готовости арміѣ та маринарки военнои.

Въ проектахъ въ тôй справѣ, що будуть вамъ предложенѣ, старавъ ся зарядъ военный удержати жаданя на цѣли арміѣ и маринарки военнои въ границяхъ, зазначеныхъ нашимъ положенємъ фінансовымъ. Тѣ жаданя мають на цѣли рôвномѣрный у всѣхъ галузяхъ розвôй и скрѣпленє силы оружнои, що вже вôдъ многихъ лѣтъ узнано за рѣчь безусловно потрѣбну. Притôмъ зъ огляду на потребу спокôйного удержаня рôвноваги въ державнôмъ буджетѣ, задумано вôдповѣдне розложенє тягарôвъ на пôзнѣйшѣ лѣта. Помѣщене въ прелімінари на р. 1894 умотивованє представляє Панамъ проектовану въ тôй справѣ акцію.

Выдатки на адміністрацію Босніѣ и Герцоґовины будуть и сего року покрытѣ зъ власныхъ доходôвъ тыхъ краѣвъ.

Въ пересвѣдченю, що до розслѣду предложеныхъ вамъ проектôвъ приступите, Панове, зъ выпробованою розвагою и патріотичною дба-

---

8)

На далекôй пôвночи.

IV.

Зъ Трондгієму попри Нордляндъ и Льофоты. — Житє на корабли. — Торґгаттенъ и Сивъ Систре. Ловля оселедцѣвъ. Ярмарокъ въ Диннасо. — Вьѣздъ до Льофотôвъ. Рыболовля въ Льофотахъ. — Тримзе и єго початокъ. — Ляпонцѣ, ихъ способъ житя, характеръ и интеліґенція.

(Дальше).

Нема въ Европѣ другихъ островôвъ, котрѣ бы були для рыболовлѣ такъ догôднѣ, якъ Льофоты. Недалеко вôдъ сихъ островôвъ сходять ся двѣ великѣ струѣ Атлянтійского океана: одна тепла, що иде вôдъ мехіканьского заливу ажь попôдъ захôднѣ береги Европы, и друга студена, що иде зъ пôвнôчного Ледоватого моря. Вôдъ сеи студенои струѣ утѣкає рыба, попадає въ теплу и зъ нею дôстає ся до Вестъ-фіорду а зъ вôдси межь Льофоты. Островы сѣ дуже полупанѣ, мають богато бôльшихъ и меншихъ заливôвъ, богато пôдводныхъ скалъ, поза котрыми рыбѣ дуже добре ховати ся и складати свою икру; тутъ для неи найдогôднѣйше мѣсце на терло, бо она тутъ безпечна вôдъ тыхъ лютыхъ бурь, що пôднимають неразъ морскѣ филѣ якъ горы высоко. Якъ бы не Льофоты, то рыба въ сихъ сторонахъ мусѣла бы хиба плодити ся десь у великôй глубинѣ моря. Такъ отже являють ся тутъ правильно що року бôльше менше о однôй и тôй самôй порѣ міліярды рыбъ, пôдходять до скалъ коло Генніґсверъ, Свольверъ и Ваґенъ и ловлять ся тутъ въ заставленѣ на нихъ сѣти або на вудки. Рыболовля въ Льофотахъ стара якъ свѣтъ. Островъ Ваґи н. пр. звѣстный бувъ зъ рыболовлѣ вже въ 890 р. а вже въ дванацятôмъ столѣтю була тутъ рыбацка оселя, котра навѣть выставила собѣ була церковь. Такъ повстало тутъ мѣсточко Ваґенъ, въ давныхъ часахъ найважнѣйше торгове мѣсце на рыбу.

Найважнѣйша рыба, яку тутъ ловлять то „каблiонъ“ або „доршъ“, котрого Норвежцѣ называють „бабельо“ або „бабелявъ“ а Данцѣ — „торскъ“. Єсть то рыба на метеръ або и пôвтора довга а вага єѣ доходить до 40 кільо; она зеленява або оливково-брунатна и має богато жовтавыхъ або брунатныхъ цятокъ, зъ боку вôдъ жеберъ ажь до хвоста має бѣляву смугу а пôдъ долѣшною губою досыть довгій вусъ. Ся рыба служить до всѣлякого ужитку: свѣжа, солена и сушена — за поживу для людей, голова зъ неи за пашу для худобы въ Норвеґіи а зъ печѣнки єѣ роблять транъ уживаный яко лѣкъ и до мащеня та выправы шкôръ. Рыба ся, коли свѣжа а стара, зве ся „каблiонъ“, коли свѣжа а молода „доршъ“; сушена на жердкахъ зве ся „штокфішь“, сушена на скалахъ — „кліпфішь“, а солена въ бочкахъ „лябердань“. Мясо свѣжого каблiона або дорша єсть бѣле, дѣлить ся красно на верствы и єсть дуже смачне и здорове. Рѣчь очевидна, що ловля такои рыбы єсть дуже великои ваги. Въ Льофотахъ появляє ся она инколи майже рôвночасно зъ оселедцемъ, але головна пора на ню то май и червень.

Каблiонъ пôдходить до Льофотôвъ, якъ кажуть Норвежцѣ, „горами“, т. є. вôнъ иде верствою на кôлька метрôвъ грубою, а цѣлый рôй буває инодѣ довшій якъ на чверть милѣ и мало що вузшій. Тутъ ждуть вже на него сѣти и вудки. Найцѣкавѣйша єсть ловля каблiонôвъ на вудку. Лоди рыбацкѣ розтягають мôцну и довгу звичайно на 2.000 метрôвъ линву та завѣшують на нѣй якихъ 1.200 шнуркôвъ, до котрыхъ причѣпленѣ гачики. На гачики дають за приману рôдъ морскихъ слимакôвъ, оселедцѣ и т. д. Коли вже надôйде рôй каблiонôвъ, то вудки пôдносять зъ воды що 6 годинъ, здоймає ся зъ нихъ рыбу и закладає свѣжу приману. Тымчасомъ ловлять рыбаки ще й на ручнѣ вудки; скоро лишь побачать, що щось зловило ся, вытягають вудку а вôдтакъ знову єѣ закидають. Буває неразъ, що такъ лишь оденъ чоловѣкъ на лодцѣ зловить на день 300 до 400 штукъ. Заразъ по ловли розпочинає ся друга робота. Рыбаки вôдтинають насамперѣдъ каблiонамъ головы та кидають ихъ до окремыхъ кадокъ. Головы тѣ уживають въ цѣлôй Норвеґіи на пашу для худобы. Вôдтакъ чистять рыбу, вôдкидають внутренности на бôкъ и уживають ихъ за приману до вудокъ, печѣнки кидають до окремыхъ, вели-

лостію; бажаю успѣху вашимъ працямъ и витаю васъ сердечно".

Найвысшу престольну промову принимано гучными оплесками.

Потôмъ зôйшовъ Монархъ зъ естрады и розмавлявъ майже зъ всѣми делеґатами.

До д. Яворского промовивъ ласкаво и тѣшивъ ся, що може повитати его яко заступника президента австрійскои Делеґаціѣ. Графа Ст. Баденіого выпытувавъ ся о Є. Е. п. Намѣстника ґр. Каз. Баденіого; сказавъ, що сесія Сойму галицкого була незвычайно спокôйна, тому и дуже пожиточна. На замѣтку ґр. Баденіого, що та сесія була высказомъ настрою краю, котрый мае щиру волю спокôйно працювати для свого розвою, згадавъ ще Є. Вел. Цѣсарь о ухваленôмъ Соймомъ законѣ въ справѣ льокальныхъ зелѣзниць и о принятôй субвенціи на зелѣзницю зъ Тернополя до Галича. Дел. ґр. Водзицкого хваливъ Монархъ за его дѣяльнôсть въ Соймѣ, Радѣ державнôй и въ Делеґаціи; такъ само и п. Хшановского, котрому на замѣтку его о проектованыхъ зелѣзницяхъ въ Галичинѣ, сказавъ, що они незвычайно важнѣ зъ огляду стратеґичного и економічного. П. Мандычевского пытавъ ся Н. Цѣсарь, котрый разъ есть вôнъ членомъ Делеґаціѣ. — По при молодоческихъ делеґатôвъ дра Масарика, Герольда и Пацака (зъ нихъ два послѣднѣ були одягненѣ въ чемерки) перейшовъ Є. Вел. Цѣсарь мовчки, лише Молодочехови Адамкови, що вже давнѣйше бувъ членомъ Делеґаціѣ и належавъ колись до Старочехôвъ, замѣтивъ, що вôнъ се не въ перше въ Делеґаціяхъ. Зъ д-ромъ Пленеромъ говоривъ дуже довго о справахъ ческихъ. Такъ само розмавлявъ и зъ иншими делеґатами. Коли дел. Аґроні замѣтивъ, що миръ всюды, то Є. Вел. Цѣсарь сказавъ: Справдѣ, миръ, Богу дякувати, але то коштуе за богато, хочь впрочôмъ въ иншихъ державахъ ще бôльше выдаютъ на то, якъ у насъ.

Переглядъ політичный.

Всѣ часописи вѣденьскѣ и пештеньскѣ кладуть велику вагу на мирный тонъ престольнои промовы Є. В. Цѣсаря; пôдносять передовсѣмъ уступъ о дуже приязныхъ вôдносинахъ зô всѣми державами. Той здавна нечуваный мирный тонъ треба пôднести тымъ бôльше, бо думали, що зъ огляду на войсковый проектъ въ Нѣмеччинѣ, прийде престольна промова бодай якоюсь дрôбною гадкою въ помôчь нѣмецкому правительству. Звернено такожъ увагу на бракъ въ престольнôй промовѣ окремои згадки про тридержавный союзъ и про схôднѣ справы. Але толкують се тымъ, що становище Австро-Угорщины и супротивъ союза и въ справахъ схôдныхъ есть загально знане, отже не потребувало тому окремого зазначеня.

Въ радѣ громадскôй мѣста Праги внѣсъ Старочехъ Войтель резолюцію, въ котрôй высказуесь невдоволене зъ причины непринятя Чехôвъ до комісій делеґаційныхъ. Ту резолюцію придѣлено окремôй комісіи. Молодочехъ Бжезновскій говоривъ зовсѣмъ поважно о тôмъ, чи нема якого закона, на пôдставѣ котрого можна бы Пленера не допустити до Чехъ. Радный Черногорскій внѣсъ, щобы на доказъ недовѣря до правительства, взяти поліцію знову въ зарядъ мѣста.

Сербскій король Александеръ назвавъ оденъ полкъ кавалеріѣ и часть артилеріѣ своимъ именемъ, а оденъ полкъ кавалеріѣ и пѣхоты именемъ матери Наталіѣ на вѣчнѣ часы.

Палата париска приняла резолюцію, въ котрôй сказано, що жаденъ публичный платный урядникъ свѣтскій або духовный не може бути посломъ. Черезъ то на будуче около 60 послôвъ не буде могло кандидувати на посла.

Конзуль хиньскій сказавъ правительству Сполученыхъ державъ, що если оно схоче выдалювати Хинцѣвъ зô свого краю, то Хина зôрве всякѣ зносины торговельнѣ зъ Америкою и выжене зô свого краю всѣхъ Американцѣвъ.

Новинки.

Львôвъ дня 30 мая.

— **Именованя.** П. Міністеръ торговлѣ именувавъ пôдофіцирôвъ рахунковыхъ I. клясы: Юлія Корнецкого и Мартина Шмерца въ 58 полку, Рудольфа Судека въ 13 п., Петра Земана; далѣ експедиторôвъ почтовыхъ: Адама Пельчара и Данила Сало — всѣхъ асистентами почтовыми. Дирекція почтъ призначила зъ нихъ: Юлія Корнецкого и Д. Сало до Дембицѣ, Мартина Шмерца до Пôдволочискъ, Р. Судека до Кракова, Петра Земана до Жовкви, а А. Пельчара до Дуклѣ. — Ц. к Дирекція доменъ и лѣсôвъ скарбовыхъ у Львовѣ именувала Володислава Фориста ц. к. офіціяломъ рахунковымъ при тôйже Дирекціи.

— **Вôдзначене.** Староста тернопôльскій Альфредъ Мадуровичъ одержавъ въ нагоды переходу въ сталый станъ спочинку ордеръ желѣзнои короны третои клясы зъ увôльненемъ вôдъ таксы.

— **Ц. к. Академія рôльнича у Вѣдни** оповѣщуе проспектъ на новый шкôльный рôкъ. Въ згаданôй Академіи одержують молодѣ люде высше аґрономічне образоване въ вôддѣлѣ рôльничôмъ, лѣснôмъ або аґрономічнôй техніцѣ. Такожъ управителѣ маетковъ, властителѣ земли и учителѣ низшихъ и середнымъ шкôлъ рôльничихъ можуть зъ Академіи користати. Звычайнѣ слухачѣ, що зложать приписанѣ державнѣ испыты, мають право вступати до правительственнои службы, дальше можуть дôстати патентъ яко цивільнѣ ґеометры, меліорацийнѣ инжінеры, катастральнѣ урядники и т. ин. Кандидаты, що хотять бути принятѣ яко звычайнѣ слухачѣ до рôльничои Академіѣ, мають выказатись свѣдоцтвомъ зрѣлости (зъ ґімназіѣ або реальнои школы), а надзвычайнѣ слухачѣ повиннѣ выказатись ступѣнемъ загального образованя, потрѣбнымъ для розумѣня выкладôвъ. Бѣднѣ и достойнѣ увзглядненя можуть одержати увôльнене вôдъ оплаты шкôльнои належитости, а крôмъ того стіпендіѣ и правительственнѣ пôдпомоги. Рôкъ шкôльный розпочинае ся зъ днемъ 1 жовтня 1893 р. Подрôбнѣ проґрамы можна дôстати въ секретаріятѣ Академіѣ: Wien, VIII., Laudongasse.

— **Спростоване.** На 23 ôмъ засѣданю Сойму посолъ Король промавлявъ у справѣ реформы закона громадского и при тôй нагодѣ говоривъ ширше про вôдносины въ жовкôвскôмъ повѣтѣ. Межи иншимъ пôднѣсъ фактъ увязненя Василя Малка, начальника громады Двôрцѣ, и трехъ радныхъ въ порученя ц. к. старосты, котрому при тôй нагодѣ не щадивъ закидôвъ. Отже на пôдставѣ зовсѣмъ автентичнôй можемо заявити, що ц. к. староство въ Жовквѣ зовсѣмъ не мѣшало ся въ сю справу и не знало навѣть про увязнене згаданого начальника громады Двôрцѣ и товаришѣвъ. Се увязнене зарядивъ ц. к. судъ повѣтовый въ Мостахъ великихъ. Тому закиды, пôднесенѣ посломъ Королемъ противъ п. Старосты въ Жовквѣ, зовсѣмъ безпôдставнѣ.

— **Страшна злива и повѣнь** спостушила громаду Сулôвъ въ повѣтѣ велицкôмъ. Село и такъ убоге, навѣщуване трохи не що року градами, теперь не мае що робити, хиба за прошенымъ хлѣбомъ ити.

— **Електрична зелѣзниця у Львовѣ.** По триденевыхъ нарадахъ рѣшила вкôнци львôвска рада мѣска будувати електричну зелѣзницю у Львовѣ. Оня мае коштувати 660.000 зр., а фабрика електрики 200.000 зр. Грошѣ на се мае мѣсто позычити. Тѣ внесеня принято одноголосно. Вôдтакъ ще постановлено комісію, що мае

кихъ бочокъ а рыбу однымъ замахомъ розкравують повздожъ на половину ажь до хвоста, але такъ, щобы обѣ половины при хвостѣ ще добре тримали ся. Тымчасомъ розставили вже другѣ рыбаки та ихъ помôчники на островѣ довгѣ жердки на вылахъ, беруть такъ приготовлену рыбу, полочуть еѣ добре въ морскôй водѣ и вѣшаютъ на жердки, щобы она сушила ся на сонци. Коли погода не конче сприяе, то рыба висить неразъ ще й въ липни на жердкахъ. Коли вже рыба такъ высхла, що ажь трѣщить, зносять еѣ вязанками якъ хворостъ до шопъ и складаютъ тутъ на купу, доки еѣ ажь кораблѣ не заберуть. Такъ приладженый каблıонъ называе ся „штокфішомъ" и его ѣдять головно въ пôстѣ яко сушену рыбу въ цѣлôй Европѣ. Давнѣйше, коли посты дуже строго заховувано, розходивъ ся штокфішъ великими масами по цѣлôй Европѣ и ишовъ ажь до Испаніѣ; теперь вже розходить ся его значно менше.

Коли въ декотрыхъ рокахъ ловля бувае такъ обильна, що рыбаки не можуть всеи рыбы посушити на жердкахъ, то розрѣзують еѣ, насолюють на кôлька днѣвъ а вôдтакъ розкладаютъ по скалахъ, абы сушила ся, або розкладаютъ еѣ таки несолену и ажь тутъ посыпують солею. Тымъ способомъ робить ся „кліпфішъ". Коли якій рыбакъ мае достаточно бочокъ, то робить „лябердань" т. е. вôнъ укладае въ бочки розрѣзану рыбу верствами, насолюе добре, и забивае бочки, коли они вже новнѣ. До пôвнôчнои Норвеґіѣ заѣздять часомъ пôдчасъ ловлѣ каблıона россійскѣ купцѣ зъ Архангельска и закуповують рыбу великими масами та обходять ся зъ нею на свôй ладъ; они зносять сырѣ каблıоны и другу рыбу таки просто до кораблѣвъ та скидають тутъ на купу, посолять та ще й потолочать добре своими юхтовыми чоботами та везуть дальше на присмакъ своимъ краянамъ.

Печѣнки зъ каблıонôвъ, якъ вже сказано, скидаютъ ся до окремыхъ бочокъ и великихъ кадей, котрѣ уставляютъ ся неразъ таки середъ мѣста, щобы они тутъ гнили. Зъ того бувае по мѣстахъ такій смрôдъ, що ажь тяжко вытримати. Коли печѣнки зачинаютъ гнити, то зъ нихъ выходить товщь, подôбна до густого червоняво-жовтого олѣю. То есть транъ зъ печѣнки дорша, якій появляе ся въ торговли. Его счерпують вôдъ часу до часу, перецѣджують, чистять и зливаютъ пôсля сортъ въ окремѣ бочки. Найлѣпшій есть той транъ, котрый збырае ся заразъ въ кôлька днѣвъ по тôмъ, коли печѣнки почали гнити. Найгôршій есть той транъ, що добувае ся на самôмъ послѣдку черезъ вываруване печѣнокъ.

Якъ велика есть рыболовля въ Льофотахъ, можна зъ того побачити, що въ 1861 р. займало ся тамъ ловлею каблıонôвъ 20.000 людей на 5000 суднахъ. Того року зроблено тамъ 9 міліонôвъ штукъ штокфішôвъ, друге тôлько кліпфішôвъ и лябердано, а свѣжихъ каблıонôвъ минуло ся около міліонъ штукъ. Въ 1887 р. зроблено тамъ 53 міліоны каблıонôвъ.

Зъ Варґенъ поѣхали мы дальше попри островъ Гінды и Сенѣенъ, найбôльше скалистый и найбôльше полупаный зô всѣхъ льофотскихъ островôвъ. А на кораблѣ добре ѣхати чоловѣкъ ѣде мовь въ плываючôмъ готели, выйде зъ каюты на гору, стане собѣ на палубѣ та розглядае ся на всѣ стороны, вôддыхае свѣжимъ воздухомъ морскимъ та подивляе природу, котра тутъ такъ красна, якъ рѣдко де въ Европѣ. Часомъ пристанули мы де коло якои малои оселѣ, ажь наконець поминувши Бальсъ-фіордъ, станули мы пôдъ мѣстомъ Тромзи, що лежить середъ моря на невеличкôмъ островѣ. Въ старинныхъ пѣсняхъ норвеґскихъ згадуе ся про островъ Труму, що лежить вже на самôмъ кôнци свѣта. Поза тымъ островомъ — каже ся тамъ — нема вже людей, тамъ перебуваютъ лишь духи та чарôвницѣ. Отже на сѣмъ то островѣ стоить теперь мѣсто, що мае около 7000 мешканцѣвъ. Первѣстно була тутъ лишь церковь, до котрои сходили ся люде навѣть зъ далекихъ сторôнъ, а що за оденъ день не можна було тамъ и назадъ зайти, то поодинокѣ родины побудовали собѣ тутъ коло церкви деревлянѣ хатки, въ котрыхъ могли ночувати. Тымъ способомъ зробило ся тутъ мале мѣсто, котре особливо въ недѣлѣ и великѣ свята було дуже оживлене. Люде сходили ся тутъ на богослужене, а по богослуженю залагоджували свои орудки, добивали торгу, робили контракты, правували ся, бо тутъ приѣзджавъ на той часъ „присяжный писарь" т. е. староста окружный и т. д. Коли Тромзи въ 1787 р. стало мѣстомъ, було тутъ вже сто постôйныхъ мешканцѣвъ. Нинѣ мае оно ажь три церкви, реальну ґімназію, семінарію учительску, музей, кôлька кни-

заняти ся сею справою. Отже у Львовѣ будемо вже мати зелѣзницю безъ пары и безъ коней, котра певно здивуе неодного нашого селянина, коли приѣде до Львова. Розумѣе ся, що мѣсто мусить перше вôдъ міністерства дôстати концесію.

— **1859 року,** 30 и 31 мая, була битва пôдъ Палестро, мѣсцевости въ италійскôй провінціи Павія. Згинуло тамъ значне число воякôвъ австрійскихъ, француских и италійскихъ. По 34 рокахъ, то значить сего року дня 28 мая, посвятили тамъ гробовецъ, въ котрôмъ вложено кости всѣхъ воякôвъ разомъ, котрî тамъ згинули. Въ тôмъ посвяченю взявъ участь князь Аосты въ заступствѣ короля Гумберта, ґенералъ французскій Фабръ и австро-угорскій полковникъ Потъ: вôдтакъ численнî депутаціѣ и маса людей. По рôжныхъ промовахъ всѣхъ представителѣвъ подякувавъ полковникъ Потъ за честь, вôддану поляглымъ на поли битвы пôдъ Палестро воякамъ Австріѣ. Та честь доказуе, якъ богато впередъ поступила цивілізація.

— **Тѣлеснî кары,** що ними карано жѣнки у Россіи, дôждали ся певного змодифікованя. Именно появивъ ся новый указъ царскій зъ дня 11 цвѣтня 1893 року, котрый зборонюе накладати тѣлеснî кары на переступнî жѣнки. Вытягъ зъ царского указу звучить такъ: Жѣнки засудженî на тяжкî роботы або на переселене не пôдлягають тѣлеснымъ карамъ нѣ нагайками, рôзгами нѣ прутами, и не вôльно ихъ приковувати до тачокъ и то якъ въ часѣ вôдсыланя на мѣсце, такъ и въ часѣ самого выгнаня. Засудженî на тяжкî роботы безъ речинця першои катеґоріѣ, мають заковуватись на рукахъ и ногахъ, иншî лише на ногахъ. Жѣнки засудженî безъ речинця будуть мати також кайданы на рукахъ и на ногахъ. Вôдъ каръ тѣлесныхъ высше означеныхъ за переступства высланцѣвъ не будуть увôльненî нѣ старî, нѣ калѣки, а кара мае вымѣрюватись пôсля силъ на пôдставѣ лѣкарского свѣдоцтва. Засудженî жѣнки пôдпадають иншимъ карамъ, крôмъ тѣлесныхъ. Именно жѣнки будуть карати ся постомъ три днѣ на чотири, т. е. одержать горячу страву разъ на чотири днѣ. Крôмъ того въ замѣну за тѣлесну кару мають оставати жѣнки цѣлый рôкъ въ кайданахъ.

— **Холера.** Въ Гамбурзѣ лучивъ ся знову оденъ выпадокъ холеры. Зъ тои причины холерична комісія сенату казала замкнути всѣ керницѣ и жерела и роздавати воду лише фільтровану.

— **Спроневѣрене.** Властитель аґенціѣ войсковои у Вѣдни Сольтереръ спроневѣривъ зложенî у него кауціѣ офіцирскî на звышъ 55.000 зр. Сими днями вôдбула ся судова розправа противъ него и его засуджено на 2 роки тяжкои вязницѣ.

— **Паровый чоловѣкъ** — се найновѣйшій выназ ходъ Американцѣвъ. Зробивъ его якійсь професоръ зъ Канады Мурсъ. Той новый рôдъ чоловѣка, то машина зъ зелѣза и стали, але зовсѣмъ подôбна до чоловѣка. Ще для бôльшои подôбности курить той чоловѣкъ циґаро. Высокій есть на метеръ и 83 см., а въ серединѣ мае такій приладъ паровый, що вôнъ потрафить ногами зовсѣмъ такъ якъ чоловѣкъ зайти милю за годину. Вынаходецъ завѣзъ парового чоловѣка до Нового Йорку и дивуе Американцѣвъ. Вже навѣть думають, яку бы роботу вынайти для такого чоловѣка; тôлько бѣда въ тымъ, що не бачить, тай треба ему послуговати. А за свѣтѣ ще не такъ прикро, щобы людей було за мало…

Господарство, промыслъ и торговля

Ц. к. Дирекція зелѣзниць державныхъ оголошуе. Перевозъ сторожи огневои и приладôвъ на мѣсце пожару задля несеня помочи при пожари на вôддаленя до 50 кільометрôвъ вôдбуваесь безплатно; при поворотнôмъ перевозѣ сторожи и приладôвъ удѣляесь 50 проц. зниженя. Припадаючî належитости належить зложити передъ поворотомъ взглядно при надачи приладôвъ пожарныхъ, тому що въ противнôмъ случаю перевôзъ буде збороненый. Если бы несене помочи вôдносилось до предмету, котрый становить власнôсть ц. к. зелѣзницѣ державнои або коли бы такій бувъ въ небезпечности, тогды мае ц. к. Дирекція руху власть перевозити такожь безплатно зъ поворотомъ. Засадничо мае перевôзъ вôдбуватись поѣздами особовыми або тягаровыми пôсля розкладу ѣзды зъ выключенемъ поѣздôвъ поспѣшныхъ. — Особеннî же поѣзды можна вводити тôлько въ случаяхъ крайнои небезпечности, або если проволока могла бы еѣ збôльшити.

— **Станъ воздуха** за минувшî добы числячи вôдъ 12 год. въ полуд. дня 29 мая до 12 год. въ полудне дня 30 с. м.: середна теплота була + 13·0° Ц., найвысша + 15·0° Ц. вчера по полудни), найнизша + 8·5° Ц. въ ночи. Барометеръ иде въ гору (761). Вѣтеръ буде полуд.-захôдный, мѣрный, теплота буде около + 16·0° Ц., небо легко захмарене, хвилевый малый дощь.

— **Цѣна збôжа у Львовѣ** дня 29 с. м.: пшениця 8·75 до 9·—; жито 6·57 до 7·—; ячмѣнь 5·50 до 6·—; овесъ 6·25 до 6·50; рѣпакъ 13·— до 13·25; горохъ 6·50 до 9·—; вика 5·— до 5·50; насѣне льняне 11·75 до 12·—; бôбъ 9·— до 11·—, бобикъ 5·— до 5·50; гречка —·— до —·—; конюшина червона 65·— до 72·—; бѣла 75·— до 90·—; шведска —·— до —·—; кминокъ 24·— до 26·—; анижъ 37·— до 40·—; кукурудза стара —·— до —·—; нова —·— до —·—; хмѣль —·— до —·—; спірітусъ готовый 14·50 до 15·50.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Тернопôль 30 мая. Зъ причины короткого часу не буде можна всѣхъ запросинъ розослати на концертъ въ дохôдъ рускои бурсы въ Тернополи, котрый вôдбуде ся дня 1 червня (въ четверъ). Тому за посередництвомъ рускихъ часописей запрашае ся всѣхъ прихильникôвъ и бувшихъ ученикôвъ тернопôльскои ґімназіѣ, чимъ заявлять, що имъ не байдужна справа рускои институціѣ на Подôлю. *Зъ выдѣлу рускои бурсы.*

Вѣдень 30 мая. Слова, якî высказавъ Е. Вел. Цѣсарь до члена Делеґаціѣ, о. Мандычевского, були такî: „Вы вже були въ Делеґаціяхъ. Вы Русинъ — зъ котрои діецезіѣ? Въ Станіславовѣ будують касарнѣ — лише капітула руска не мае тамъ ще свого будынку; але прийде и на него черга. Чи вы належите и до Сойму? Галицкій Соймъ розвинувъ дуже успѣшну дѣяльнôсть, до чого безъ сумнѣву причинило ся богато згôдне поступоване Русинôвъ зъ Поляками“.

Вѣдень 30 мая. Въ Цѣсарскôмъ Дворѣ вôдбула ся вчера велика гостина, на котрôй явила ся и Еѣ Вел. Цѣсарева, чого здавна не було. Цѣлый Дворъ бувъ присутный. Е. Вел. Цѣсарь розмавлявъ богато зъ Поляками, особливо довго зъ Дунаевскимъ и Билиньскимъ. Молодочехи не прийшли.

Бѣлгородъ 20 мая. Король именувавъ Ґарашанина полковникомъ.

Римъ 30 мая. Въ базиліцѣ св. Петра вôдбулось вчера торжественне богослужене, вôдправлене Е. Е. Митрополитомъ Сембратовичемъ въ сослуженю Епископôвъ перемыского и станіславôвского, членôвъ всѣхъ трехъ капітулъ и численного духовеньства руского. По богослуженю, Е. Св. Папа принимавъ 200 рускихъ путникôвъ. Е. Е. Митрополитъ вôдчитавъ довгу латиньску адресу зъ тысячами пôдписôвъ Русинôвъ. У вôдповѣдь на промову Впреосв. Митрополита, подякувавъ Е. Св. Папа щиро путникамъ; зазначивъ, що Русинами спеціяльно по батькôвски занимаесь; згадавъ про утворене новои діецезіѣ станіславôвскои и провінціяльный синодъ, скликаный по 200 лѣтахъ знову въ р. 1892; сказавъ, що не сумнѣвае ся о преданости Русинôвъ до св. престола; пригадавъ епископатови и клирови ихъ обовязки супротивъ народу; высказавъ надѣю, що православна церковь верне на лоно католицкои, почôмъ всѣхъ путникôвъ поблагословивъ. Кождого путника представлювано вôдтакъ Папѣ. — Публична консисторія вызначена на 15. червня.

гарень и друкарню, въ котрôй друкуе ся кôлька ґазетъ. То поııри ще дальше на пôвнôчь положеный Гамерфестъ, найважнѣйше мѣсто торговельне въ сихъ сторонахъ. Коли дивити ся зъ моря на мѣсто, то оно выглядае дуже красно; надъ пристанею повно всѣлякихъ маґазинôвъ, а поза мѣстомъ пôднимае ся по невеличкôмъ горбѣ березовый лѣсъ, середъ котрого стоять лѣтнî домы тромзивскихъ купцѣвъ.

Та й въ серединѣ мѣсто не погане, хочь крôмъ церковъ та двохъ чи трохъ мурованыхъ домôвъ все проче мѣсто побудоване зъ дерева. Тутъ зайшовъ я зъ моимъ товаришемъ и зъ нашимъ капітаномъ корабля до давного ихъ знакомого купця Ґевера. То чоловѣкъ маючій, жие собѣ въ мурованôмъ, уладженôмъ у внутрѣ зовсѣмъ пôсля найновѣйшои моды — домѣ. Панѣ Ґеверова, жѣнка дуже образована и говôрлива, розповѣла намъ не одно цѣкаве про тутешне жите. Розмова крутила ся зъ разу около погоды. Мы довѣдали ся, що такî холоднî днî, якъ той, котрого мы тутъ приѣхали, бувають въ липни дуже рѣдкî; звычайно доходить теплота до 19 степенѣвъ Реоміра, а разъ було навѣть 24 степенѣвъ. Въ зимѣ, що правда, бувае велика студѣнь, але все таки не така, щобы ажь не можна вытримати. Море тутъ нѣколи не замерзае, а то длятого, що сюды пôдходить тепла вода зъ мехіканьского заливу. Совгати ся тутъ нѣхто не знае, ажь може до 70-ого степеня пôвнôчнои ширины. Та й довгî ночи не такъ тутъ дуже навкучують ся, якъ то думають на полудни. Задля того що Тромзи лежить зовсѣмъ въ отвертôмъ мѣсци, то сумеркъ тутъ не такъ темный, якъ н. пр. въ Гамерфестѣ, котрый лежить пôдъ скалою, а коли снѣгъ покрые горы, то вôдъ 11 до 2 години можна выгôдно безъ свѣтла читати и писати. До того й жие ся ще въ Тромзи досыть весело; въ зимѣ ѣздить ся саньми або бѣгае ся на скіяхъ (лижвахъ вôдъ снѣгу, довгихъ може на метеръ и загненыхъ трохи до горы, подôбно якъ копаницѣ вôдъ саней; ихъ привязуе ся въ серединѣ до ногъ и гонить ся ними якъ на саночкахъ по замерзлôмъ снѣгу) и т. д.; послѣднои зимы було тутъ не менше лишь двацять и шесть балѣвъ. Все бы було добре — казала дальше панѣ Ґеверъ — кобы лишь люде мали бôльшій заробокъ, а то въ послѣднихъ рокахъ вôдôйшла людемъ не лишь въ Тромзи, але й въ цѣлыхъ Фінмаркахъ охота веселити ся. Въ послѣднихъ рокахъ було бачите, чомусь менше доршѣвъ и цѣна его пôшла въ гору, а италіяньскî, испаньскî та россійскî купцѣ купують теперь далеко менше штокфішôвъ, якъ давнѣйше. Дôйшло до того, що въ мѣстѣ дехто й збанкрутувавъ и взагалѣ всѣмъ купцямъ стало гôрше. Треба буде довшого часу, заким Тромзи отрясе ся зъ тои бѣды и знову трохи пôднесе ся. Розумѣе ся, що й зôйшла бесѣда на Ляпонцѣвъ и мы постановили придивити ся имъ тутъ зъ близька та познакомити ся зъ ними докладнѣйше, зъ сими, такъ сказати бы, циганами пôвнôчнои Европы.

(Дальше буде.)

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Кроховецкій.

ИНСЕРАТЫ.

Инсераты („оповѣщеня приватни") якъ для „Народнои Часописи" такъ такожь для „Ґазеты Львôвскои" принимае лишь „Бюро Дневникôвъ" Людвика Пльона, при улици Кароля Людвика ч. 9, де такожъ знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.